

NEDERLANDSCHE SCHRIFTUREN,
UITGEGEVEN DOOR JOH. VORRINK.

I

HANNEKEN LECKERTANT,

EEN ESBATEMENT VAN

JAN VAN DEN BERGE.

1541

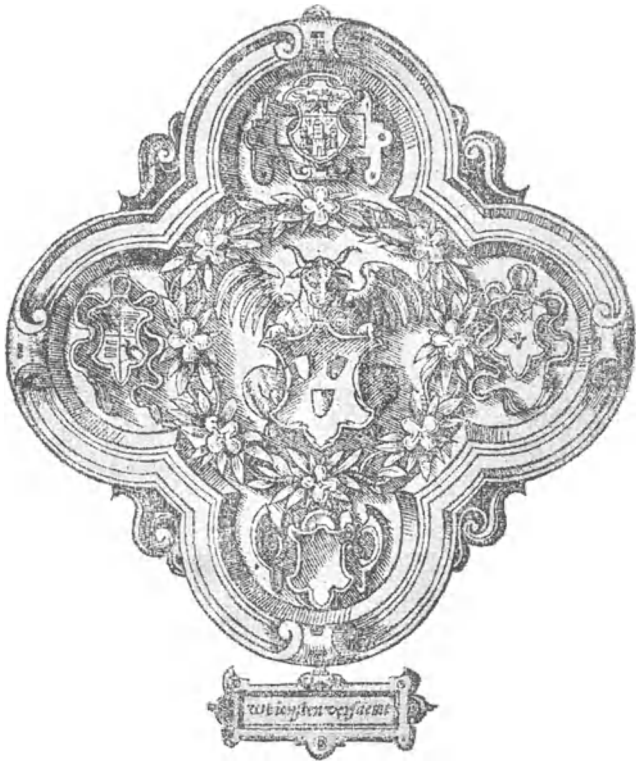
MET INLEIDING, AANTEEKENINGEN EN
HET BLAZOEN VAN DE VIOLIEREN.

PRIJS f 0.45

N.V. JOH. YKEMA's Uitg.-Mij. - 's-Gravenhage

HANNEKEN LECKERTANT.

Blaoen van de Rederijkerskamer „De Violieren” te Antwerpen:
Wt jonsten versaemt.

NEDERLANDSCHE SCHRIFTUREN,
UITGEGEVEN DOOR JOH. VORRINK.

I

HANNEKEN LECKERTANT,

EEN ESBATEMENT VAN

JAN VAN DEN BERGE.

1541

MET INLEIDING, AANTEKENINGEN EN
HET BLAZOEN VAN DE VIOLIEREN.

INLEIDING.

Jan van den Berge,¹⁾ factor der Antwerpsche Kamer De Violieren: Wt jonsten versaemt,²⁾ droeg den eerepalm weg op het haagfeest te Diest den zesden Augustus 1541 met het esbatement³⁾ van Hanneken Leckertant, dat een opvoedkundige strekking heeft, die heel aardig naar voren wordt gebracht, en waarin de personen namen dragen, toepasselijk op hun kenmerkende eigenschap of werk.

Hanneken is een jongen, die maar heeft te spreken, en zijn moeder draagt hem allerlei lekkere kostjes na: Goey vrou Veughe is een mal moërtje! Hij vraagt witmoes, en krijgt het, sijn wittebrood en krijgt het. Heelemaal anders is het gesteld met buurvrouw Vrecke Webbe, die haar zoontje aan 't spinnen zet, om maar veel te verdienen en hem niet anders dan harde boonen te eten geeft. Dat verdriet Lippen Loer erg en hij klaagt zijn nood aan Hanneken Leckertant. Deze heeft juist den schotel witmoes te pakken en Lippen Loer kijkt er afgunstig naar; hij vraagt om een hap. Een heerlijk koddig tooneeltje volgt nu tusschen de beide kwa-jongens: Lippen moet zijn oogen dichtknijpen en zijn mond wijd openmaken; Hanneken geeft hem een schep boonen! Maar op de plagerij volgt toch een lepel witmoes. Een goeden raad geeft Hanneken hem ook. Lippen moet zich akelig ziek houden en klagen tegen zijn moeder. Dan zal ze bang worden en hem allerlei lekkere kostjes geven!

Zoo gezegd, zoo gedaan. De moeder wordt werkelijk

1) Zie: Joh. Vorrink, Levens en Verhalen uit de Nederlandsche Letteren I.
2) Uit vreugde vereenigd. 3) Van s'ébattre = zich vermaken.

angstig, vraagt raad aan Vrouw Veughe en die noemt Meester Jan Leurequack, den dokter. Hanneken is evenwel zoo bijdehand, hem in te lichten. En nu orakelt de meester — die óók wel van een lekker hapje houdt! — dat Lippen's darmen gewrongen liggen als een paling, en dat erwten en boonen al heel slecht in zijn maag staan. Neen, Lippen moet hebben zoetemelk, een gebraden hoentje, taartjes en pasteitjes, wittebrood met zachte eitjes, geboterd bier voor medicijn en dan nog wat rijnwijn toe, om de pijn te stillen!

Wat een Lucullusmaal volgt er: een schilderij van Jordans, zoo als die dokter en die jongen daar zitten te smullen. Ze gunnen elkaar de beste brokjes niet, en onderwijl ziet Vrecke Webbe toe met een beduusd gezicht, want dat kost haar allemaal haar lieve geld! Maar de dokter bedenkt toch ook de straf voor Lippen's bedrog: hij vraagt, of hij nu tot slot niet berkestruiven wil hebben? Hij zal ze zelf koken, als hij maar een bezem krijgt. En nu moet Lippen zijn rok uittrekken en wordt hij vrij onzacht van achteren getrakteerd. Hij is nu ineens heelemaal gezond, maar bedenkt, dat hij het eigenlijk aan Hanneken Leckertant te danken heeft.

Daarom snijdt hij op over de berkestruiven tegen Hanneken, die als een malmoërskindje dit „gerecht” van zijn moeder afdwingt. De meester moet komen en trakteert Hanneken tot groot genoegen van Lippen op dezelfde manier. Maar moeder Veughe geeft meester Leurequack toch ook „vuistlook,” want ze is buiten zich zelve, dat hij haar jongetje zoo durft kastijden. De meester evenwel vindt, dat Hanneken voortaan wel boonen zou eten, als hij berkestruiven op zijn ribben kreeg in plaats van lekkere kostjes!

Het handschrift bevindt zich te Haarlem in het archief van de Rederijkerskamer „Trouw moet blijcken” en werd voor het eerst met eenige andere rederijkersspelen uitgegeven in 1889 door wijlen Dr. G. Kalf.

PROLOGE.¹⁾

- D'Eerste.* Vreucht is ons begeeren.
Tweede. Vreucht sijn ons motijven ²⁾.
D'E. Vreucht is ons hanteeren.
Tw. Vreucht is ons begeeren.
5 *D'E.* Vreucht wij nu vermeeren
Tw. Voor mannen en wijven.
D'E. Vreucht is ons begeeren.
Tw. Vreucht sijn ons motijven.
D'E. Daerom, goede borgers, om vreucht te ver-
stijven, ³⁾
10 *Sullen* wij hier spelen een aerdighe cluijt ⁴⁾.
Tw. Die belachelijck ⁵⁾ is om vreucht te bedrijven
Tot elckx gerijven, verstaet het besluit.
D'E. Van Hanneken Leckertant, een aerdighen guijt,
En van Lippen Loer met sijn moër, die altijd
most spinnen.
15 *Tw.* Dan creech hij een schottel bonen voor sijn snuijt,
Maer Leckertant haelden de soetemelckx pap
binnen.
D'E. Lippen docht mee altijd met hert en sinnen,
Om aende soetemelckx pap te geraecken.
Tw. En hij wist niet, hoe hij dat sou beginnen;
20 *Maer* Hanneken gaff hem raet, verstaet die
saecken.
D'E. En seyden: hij most hem ⁶⁾ seer sieck gaen
maecken;
Hij deet oock also nae ⁷⁾ Hannekens vermeten ⁸⁾.
Tw. Waer door hij oock quam om allerley leckernij
te smaecken;

1) Twee van de spelers spreken deze tot het publiek. 2) motieven.
3) krachtiger, grooter te doen worden. 4) klucht. 5) lachwekkend. 6) zich,
7) naar. 8) overmoedig aanraden.

- Maer ten laetsten moste hij noch bercken-
struijven ¹⁾ eeten.
- 25 *D'E.* Van Mr. Jan Leurequack, ten ²⁾ dient niet
vergeten,
Diese oock coockten voor Hanneken, so ghij sult
hooren.
- Tw.* Daerom most hij wesen met vuysten gesmeten
Van Hannekens moeder, die haer ³⁾ daerom ging
verstoren.
- D'E.* Dit sullen wij spelen, om vreucht te orboren ⁴⁾,
30 U ter eeren, goede borgers, om vrolijk te wesen.
- Tw.* En oft wij ijert ⁵⁾ faelgierden ⁶⁾, ons faulten ⁷⁾
wilt smoren,
So sult ghij doen als die waerdich sijt gepresen.
- D'E.* Maar eer wij beginnen, hoort wadt wij u voor-
lesen:
Bewaert wel u buijdels voor der pickaerts ⁸⁾
practijcken.
- 35 *Tw.* So hebt ghij niet voor eenich ongheluck te vresen
Oft dat een ander met u gelt sal gaen strijcken.
- D'E.* Wij bidden u altsaemen, armen en rijcken,
Wilt noch niet wech wijcken naer ⁹⁾ ons ver-
monden plaen ¹⁰⁾.
- Tw.* Maer staet een weijnich stil, wij beginnen van
stonden aen.

Fijnis ¹¹⁾ vand. ¹²⁾ prologe
Volcht spel onder aen.

1) struijf = eierkoek, dus berkenkoeken, schertsend voor: pak slaag met berkentakjes. 2) het en; en = niet. 3) zich. 4) voort te brengen. 5) iets. 6) te kortschoten. 7) fouten. 8) zakkenrollers. 9) na. 10) onze eenvoudige mededeeling. 11) finis, einde. 12) van de.

Hier volcht het esbatement van Hanneken Leckertant.

De personages sijn dese:

GOEY VROU VEUGHE,¹⁾ een vrou.

HANNEKEN LECKERTANT,²⁾ duipenachtig.³⁾

VRECKE WEBBE.⁴⁾

LIPPEN LOER,⁵⁾ Vrecke Webbens soon, spinnende.

MEESTER ⁶⁾ JAN LEUREQUACK.⁷⁾

Goey Vrou Veughe.

Alle goeden dach! ick ben ommers opgraect; ⁸⁾

Hadde ick nu wadt goets, dat lekkerlijck smaect,

Dat Hanneken mijns soons mage mocht verteren!

Leet hij oock gebreck, och! tsou mijn deren,

5 Want noijt man en sach kint so subtijl⁹⁾ van liste.

Waert¹⁰⁾ dat de Prince van Oraingien wiste,

Hoe edel¹¹⁾ dat hij is in al sijn voorstel,¹²⁾

Hij sout mij affnemen, ja hij, dat weet ick wel.

Geen fraijheit en is aan hem vergeten;

10 En al wadt lekker is can hij wel eeten,

1) Veughe = die zich gemakkelijk schikt. 2) lekkerbek. 3) sukkelig.
4) de naam doelt op den arbeid: spinnen. 5) hij, die loert, gluurt. 6) dokter.
7) wij zeggen nu: kwakzalver. 8) ten einde raad. 9) schrandere. 10) ware
het. 11) voortreffelijk. 12) begeerte.

- So natuerlijck groeijt hem d'edelheijt int lijff.
 „Grove spijsse,” seit hij, „die maect de leden stijff”
 Dies moet ick hem alle lieffelijckheijt¹⁾ bien.
 Van hem zal mij noch deucht en eere geschien,
 15 So²⁾ eens tot mij een wijse vrouwe sprack.
 Oock heeft mij geseijt Meester Jan Leurquack,
 Dat hij is geboren, so hij in boecken las,
 Inde beste planeet³⁾ die in den hemel was.
 Dus twaer⁴⁾ tegens natuere, dede ick hem leet.

Hanneken.

- 20 Moeijer!⁵⁾ ou!

G. V. Veughe.

Wadt ist?

Hanneken.

Is dwidtmoes⁶⁾ noch niet gereet?

Neent⁷⁾ sone.

Dats mij een alte grooten verdriet.

- 25 Trouwens ghij seijt⁸⁾ mij gisteren — en dedij⁹⁾ niet?

Dat ghij mij nu sout wadt lekker¹⁰⁾ coocken.

G. V. Veughe.

Ick salt doen, kint, ik moet tvier¹¹⁾ eerst stoocken,

Maar 't is vuijtte,¹²⁾ mij dunckt ick geen en hebbe;

Slaept noch, ick gaen om vier tot Vrecke Webbe.

- 30 Suldij Hanneken? en sijt wadt gerust.

Hanneken.

Ja ick, moeijer, maer ghij en hebt mij niet gecust,

Dat sal ick clagen tot¹³⁾ Lijse mijn nichtgen.

1) zoetigheid, lekkernij. 2) zooals 3) onder het gunstigste gesternte.
 4) het ware. 5) moeder. 6) het witmoes = pap of brij van meel. 7) neen
 et (voornaamw. het) 8) zeide. 9) dede dij = deedt gij. 10) lekkers. 11) het
 vuur. 12) uit. 13) tegen.

G. V. Veughe.

Nu cust mij. En ist niet een vriendelijck wichtgen?
Wie en sou hem sijn willeken¹⁾ niet gehingen?²⁾

Vrecke Webbe spreeckt tot haer soon *Lippen*.

35 Spint! wildij.

Lippen Loer spinnende.

Suldij mij dan t'eeten bringen?

V. Webbe.

Peijnsdij alre om eeten, seght, onaerdich gast?

Lippen.

En soudick niet? ick hebbe doch alden³⁾ nacht gevast;

T'en is geen wonder, al quelt mij de honger straff.⁴⁾

V. Webbe.

40 Spint mij alder eerst dien rocking⁵⁾ aff,

Eer ghij van eeten spreeckt, vuijl slappe leure!⁶⁾

G. V. Veughe.

Mij dunckt, vrecke *Webbe* sidt voor haer deure;

Noijt en sach ick wijf in werk so vierich!⁷⁾

Goeden dach, *Webbe*, sijdi al eeven gierich?⁸⁾

45 Sal u herte nimmermeer sijn vervult?

Wie sal tgoet verteeren, dat ghij winnen sult?

Ghy slaeft als eene, die in dachuere⁹⁾ spidt.¹⁰⁾

V. Webbe.

Wiet¹¹⁾ verteeren sal?

G. V. Veughe.

Ja!

1) wensch. 2) toestaan. 3) heel den. 4) dat mij de honger zoo... 5) het rokken van het spinnewiel. 6) leure. loer = gluurder. 7) vurig. 8) begeerig (naar verdienste). 9) dagloon (daghuur). 10) spit. 11) wie het.

V. Webbe.

- 50 Dien loeris, die daer sidt,
 Daer sorghe noch eere in en schuijlt.
 Hij sidt daer alre ¹⁾ om eeten en muijlt; ²⁾
 Nochtans en heeft hij nau drie draijen ³⁾ gesponnen.
G. V. Veughe.

- Webbe, al en is den cost noch niet gewonnen,
 55 Kinderen moeten eeten; wat baetet geseyt?
 Hanneken, mijn soone, heeft wel een uere geschreijt
 En geroepen om die witmoespappe.

Lippen.

- Sweepen, ⁴⁾ mijn herte quackelt ⁵⁾ van dien clappe! ⁶⁾
 Mocht ick daer aff eens vol steecken mijnen crop,
 60 Daer gaff ick omme mijnen besten top; ⁷⁾
 Van sulcken cost sou mijn herte verblijen.

V. Webbe.

- Ghij sult u wel met een schootel bonen lijen! ⁸⁾
 Hebdij honger, verslaet daermede uwen lost. ⁹⁾
Lippen.
 Ja, dats oock dagelijckx mijnen besten cost;
 65 Maer quam u ¹⁰⁾ vrijer, die sou wadt leckers krijgen.

V. Webbe.

- Wadt segdij daer?
Lippen.
 Niet moeijer, ick ga swijgen.
 Daar wasse ¹¹⁾ bijcans geterden op haeren teen. ¹²⁾
 Maer om die witmoespappe peijsick alleen
 70 Mocht ick daer op mijn tanden eens wetten,
 Ick sou mijnen buijck so viercant setten
 Als een biertonneken, vrij sonder sparen. ¹³⁾

1) steeds. 2) trekt zure gezichten. 3) draden. 4) een uitroep. 5) popelt.
 6) praat, mededeeling. 7) tol. 8) tevreden stellen. 9) lust. 10) uw. 11) was
 ze. 12) op haar teentjes getrapt (geterden = getreden). 13) zonder schromen.

G. V. Veughe.

Webbe, wij souden van ons voorleden jaren
Wat couten, gaefft pas¹⁾ en sweech Lippen stille.
Lippen.

- 75 Teerlinck! ²⁾ daer ontvalt mij mijne spille!
Eeten! eeten! off dwerck ³⁾ en sal niet willen sijn.
V. Webbe.

Wadt doedij mij al verdriets, ghij vuijle cockijn! ⁴⁾
Ghij waert weert, dat ick tot uwen hoofde ginck. ⁵⁾
G. V. Veughe.

- Sijt te vreden, Webbe, 't is al kinderdinck!
80 Gheefft hem t' eetene en daer mee gedaen.
Och heere! ick blijve hier oock te lange gestaen,
Hanneken sal hem hebben, al waer hij sodt.
Hebdij geen vier?
V. Webbe.

- Ja ick, in mijnen lollepodt. ⁶⁾
85 Een coolken oft twee; suldijt wel ontsteecken?
G. V. Veughe.
Ja ick, daer toe weet ick al aerdige treecken; ⁷⁾
Ick en machs ⁸⁾ niet hebben na mijnen geneuchge. ⁹⁾
Adieu, vrecke Webbe!
V. Webbe.

- Adieu, goeij vrou Veughe!
90 Compt hier bij ons spinnen, indient u belieft.
G. V. Veughe.
Ick sal comen, had ick mijn Hanneken gerieft;
Ick weet wel, hij schreijt van grooten hongere.

1) gaf het pas. 2) een uitroep (teerlinck = dobbelsteen). 3) het werk.
4) luiwammes. 5) dat ik je eens flink den mantel uitveegde. 6) vuurpot.
7) daar weet ik wel een kunstje op. 8) kan het. 9) tevredenheid.

Lippen.

Ick sou wel eeten, bij gans longere! ¹⁾
Mijnen buijck valt in tot aan mijn rebben.²⁾

V. Webbe.

- 95 En ick sal heden geen vree mogen hebben!
Van eeten en rust niet uwen clepele; ³⁾
Nu hout die schotele en dien lepele,
Daer is oock broot, wilt nu wel brocken!
Ick sal u gaen ander vlas oprocken; ⁴⁾
- 100 Die wil eeten, die moet oock werkens beginnen.
Ick mach u bonen gaen halen hier binnen,
Mij dunckt, ghij hebt veel te lange geseten.

Lippen.

Ramp hebbe dleet! moet ick al weer bonen eten?
Sal ick mijn leven met sulcken cost verslijten?

- 105 Och waerse doot; quets ⁵⁾ alle die ses mijten,⁶⁾
Die sij gepodt heeft, een groote somme,
Daer soudick dan al waeffelen coopen omme,
Soetemelckxken, coecken, appelen en peeren.
Ick sal vrij dat goeijken ⁷⁾ wel anders verteeren.
- 110 Dwelck sij mij nu dus vroeijslijck ⁸⁾ verspaert.⁹⁾

V. Webbe.

Hebdij schier gebrockt? seght, luijen draijlaert! ¹⁰⁾

Lippen.

Ja ick, moeijer.

1) bastaardvloek: bij Gods longen. 2) ribben. 3) klepel, fig. voor tong.
4) op het spinrokken winden. 5) ik wed, dat ze. 6) koperen geldstukjes.
7) goedje. 8) vroedelijk = wijselijk. 9) onthoudt. 10) klaplooper.

V. Webbe.

Hout ! steeckt dat onder u snuijte

En eet mij geringe ¹⁾ die schotel vuijte, ²⁾

115 So dat ghij u dan weder aent spinnen rast. ³⁾

Lippen.

Aijmij, ick was schier van honger geheel verlast ! ⁴⁾

Mijn herte dat clopt, hoort, al waert een steen.

Hanneken.

Wel become mij datte ende dan noch een ; ⁵⁾

Hier op en sal ick immers geen tanden breecken.

Lippen.

120 Nu wel, ick gae Hanneken Leckertant spreecken ;

Hij heeft, weet ick wel, die witmoespappe gereet.

Hij compt hier gaende, siet, bij gans sweet ! ⁶⁾

Met een grooten teijl pappen inde hant.

Hanneken.

Dach Lippen Loer !

Lippen.

125 Dach Hanneken Leckertant !

Wadt eet ghij daer ?

Hanneken.

Ick eete al watte.

Lippen.

Aij, 't is witmoespappe, wat goeijer cost is datte !

Laet mij toch mee eten uijt uwer teijlen,

130 Ick sal u van mijn goeij bonen deijlen ; ⁷⁾

Ghij en aet u dagen ⁸⁾ noijt beteren cost.

Wildij, goey Hanneken ?

Hanneken.

Ick en hebbe geen lost, ⁹⁾

1) vlug. 2) uit. 3) zet. 4) benauwd. 5) nog zoo'n bord pap. 6) bij, Gods zweet. 7) deelen. 8) al uw levensdagen. 9) lust.

- Lippen, u bonen sijn mijn veel te hart.
 135 Siet, sij hebben vellen so dicke als een bert!¹⁾
 Dunckt u dat goeijen cost? hoort toch desen goeijen bloet!
Lippen.
 Jaet, want moeijer seijt: sij sijn voort stoppen goet.
 En aet²⁾ ick geen bonen met groten hoopen,
 Mijn dermen, seijt sij, souden wech loopen;
 140 En dan most ick sterven met een groote pijn.
Hanneken.
 Mij en lust nochtans niet gestopt te sijne;
 Ik hou mij al open, so ick best can.
Lippen.
 Hanneken, laat ons mangelen,³⁾ sijdijs een man;
 Ick sal u dat versch steertgen toe geven, siet!
Hanneken.
 145 Neen manneken, ghij en hebt mij noch daer niet!
 Meijndij mij te verdullen?⁴⁾ ick en ben geen boer!
 Hoe gaerne waerdij aan mijn pappen, Lippen Loer!
 Ghij en haelter niet, ghij hebt te cort geschooten.
Lippen.
 Deijlt mij nu, ick sal u geven al mijn kooten,⁵⁾
 150 Die ick thuijs hebbe en hier in mijnen sack,
 En dien top⁶⁾ oock, daer eens een pinne in stack;
 Ick salt u al geven, noot mij te gaste!
Hanneken.
 Lippen, eet bonen, so blijven u darmen vaste!
 Dees pappe sou u veel te qualijck smaecken.
Lippen.
 155 Ick hou, cost icker nochtans an geraecken,
 Ick sou met haer spelen alte schoonen spel.

1) schillen zoo dik als een plank (bert = bord). 2) at. 3) ruilen.
 4) bedriegen. 5) bikkels. 6) tol.

Hanneken.

Lippen Loer, dat gelooff ick herde¹⁾ wel,
Niet veel en soudt ghij met haer slapen ;
Maer oft ik u deijlden,²⁾ soudij wel gapen

160 Wijt genoegh om in te steecken nae mijn gevoech?³⁾
Lippen.

Ghapen, segdij? ja ick, siet is dat wijdt genoegh?
Suldijt wel in steecken sonder genaecken?⁴⁾

Hanneken.

Ick staeck wel die heel teijle in u caecken.
Tjan, Lippen, u aensicht is wel gecloven,⁵⁾

165 Ghij sout wel gaepen tegen eenen hoven;⁶⁾
Daer sou wel een catte metter jongen in woonen.

Lippen.

Nu deijlt mij pappe!

Hanneken.

Neen Lippen, eet boonen!
Dees pappe en waer u niet gesont.

Lippen.

170 En ghij soutse mij steecken inden mont?
Ick en seyts niet, als ick niet doen en woude.

Hanneken.

Nu gaept dan en doet beij u oogen touwe!⁷⁾
Ick salse u insteeken sonder respijt.⁸⁾

Lippen.

Willick dan gaepen?

Hanneken.

175 Jae ghij, Lippen, gaept wijt!

Lippen.

Noch wijder gapen? dat sal ick doen.

1) zeer. 2) met u deelde. 3) naar mijn wensch, 4) zonder aanraken.
5) „gespleten.” zoo wijd open. 6) je gaapt nog wijder dan een oven.
7) toe. 8) dralen.

Hanneken.

Wadt dunckt u off, is dit niet een goet fatsoen?

Alle de ghene, die hier sijn vergaert,

Die noijt en sagen eenen grooten gapaert,¹⁾

180 Die mach hier comen en sien hem nu.

Lippen.

Waer blijft ghij Hanneken? steeck in, haest u!

Ick wachter, siet, naer, en doet mij geen loos.²⁾

Hanneken.

Neen ick, trouwens, Lippen, maer gaept ghij altoos?

Doet u oogen vast toe en dat ghij en kickt!

185 Hout!³⁾ ghij hadt mijn hant bijcans oock opgeslickt

Metten lepele; ick spranck⁴⁾ uijtten weghe.

Lippen.

Ja, ja, ghij en doeget⁵⁾ niet te degen.⁶⁾

Was dat pap?

Hanneken.

En ist niet?

Lippen.

Tsijn boonen, ick houwe.⁷⁾

Hanneken.

190 Hoe meijndij, dat ick u bedrieghen souwe?

Lippen.

Ja ghij, twaeren bonen, ghij hebt mij verdult.⁸⁾

Hanneken.

Nu, ick sal insteecken, dat ghijt sien sult,

Gaept wijt, ick en sal niet meer met u gecken.

Lippen.

Ja, dats beter.

1) gaperd. 2) houd me niet voor den mal. 3) wacht even. 4) sprong.
5) doet het. 6) ter dege. 7) houd ik er voor. 8) voor den gek gehouden,
bedrogen.

Hanneken.

- 195 Siet Lippen eens lecken!
Wat segdij daer aff, quant, smaectt u dat niet badt?¹⁾

Lippen.

Ghij hadt mij vlus bedrogen, ick seijde wel dat,
Quansuijs offt ick niet beters en wiste.

Hanneken.

- Ghij sijt een geselleken van schalcken liste,
200 Dat ghij wel bonen kent voor witmoespappe.

Lippen.

Ick heb verstant, al en draech ik geen cappe!²⁾
Och, hoe wel smaectt datte! Noch eens, och! och!

Hanneken.

Nu, gaept dan!

Lippen.

Hanneken Leckertant, noch! noch!³⁾

Hanneken.

- 205 Hoe gaet dat keelgat open, al waert⁴⁾ een sluijsse.

Lippen.

Noch! noch!

Hanneken.

So seijt de soch⁵⁾ oock vanden gasthuijse:

„Noch! noch!” ja, ghij singt al eenen sanck.⁶⁾

Neen, Lippen, uwen derm is mij veel te lanck;

- 210 Ick hebbe u gegeven, dat ick u jonne.⁷⁾

Ghij ater⁸⁾ wel vol een haering tonne,

Eer dat uwen buyck sou sijn versaeijt.⁹⁾

Lippen.

Ke, noch een lepeltgen!

1) beter (van bat, bet). 2) al ben ik niet geleerd. 3) nog meer! 4) ware het. 5) zeug (het varken). 6) hetzelfde liedje. 7) gun. 8) at er. 9) verzadigd.

Hanneken.

Lippen, hout u gepayt!¹⁾

215 Ick wil dit selve steecken in mijnen mage.

Lippen.

Dat ick sulcken cost moch eeten alle dagen,
Ick sou oock worden een aerdich pronckere.²⁾

Hanneken.

Men sou u eer lang noch heeten mijn jonckere,³⁾
Gelijckemen mij doet; ick sal vlus ridder sijn.

220 Omdat ik lekkerlijck eete, ben ick dus fijn;
Dan en sidt ick oock nemmermeer inden roock.
Dies ben ick so schone.

Lippen.

Besiet mij eens oock!

Ben ick niet goetaerdich⁴⁾ en jent⁵⁾ van leden?

Hanneken.

225 Ja ghij, al waerdij vuijt eenen stronckelijck gesneden,
Viercant gedraijt als een mulders stock.

Lippen.

Ick, heb ick niet goet fatsoen in desen rock?⁶⁾

Hanneken.

Ja ghij, ghinck deur de mouwe een strepe.⁷⁾

Lippen.

En heb ick oock niet een aerdige nepe?⁸⁾

230 Die mij wel besiet, ick ben een fraij geselleken.

Hanneken.

Ghij hebt een nepe als een akervelleken,⁹⁾

Daermen de cluijten opt land me¹⁰⁾ breeckt ontwee.¹¹⁾

1) wees nu tevreden. 2) heertje. 3) jonker. 4) net van uiterlijk. 5) edel, bevallig. 6) bovenkleedingstuk, jasje. 7) toespeling op Lippen's onnoozelheid van zoeven. 8) eigenlijk plooi; een neep of kneep in de mouw hebben beteekende: niet te vertrouwen zijn. 9) akker = akker, welleken = egge. 10) mee. 11) in tweeën.

Lippen.

Aij van dees bonen doet mijnen buijck so wee!
'T is jammer, ick ben anders net en properere.

Hanneken.

- 235 Uwen cost is te groff en ghij sijt sopere ;¹⁾
Ghij most al leijen een ander leven.

Lippen.

Ghij segt wel, Hanneken, maer wie sout²⁾ mij geven?
Mijn moeijer is veel te vreck en quaet.

Hanneken.

- Tjans hoij,³⁾ Lippen, ick weet u goeijen raet,
240 Dat ghij u moeijer wel sult verschalcken.

Lippen.

Ick spronge van blijscap tot aen de balcken,
Cost ghij dat gedoen en mijnen commer stelpen.

Hanneken.

Sijt te vreden, ick sal u wel helpen,
Dat ghij wel sult verlacken den i blicck.⁴⁾

Lippen.

- 245 Maer hoe soo?

Hanneken.

Ghij sult u gaen maecken seer sieck;
Crochen,⁵⁾ steenen en clagen van veel gebreecken
En seggen uwen buijck is al vol steecken,
En dat ghij moet eeten, om u verfrayen⁶⁾

- 250 Pastejkens, taerkens,⁷⁾ roffioelen⁸⁾ en vlajen;⁹⁾
Ghij sullet so krijgen, ic derfs mij beroemen.

Lippen.

Alsulcken cost en hoordick¹⁰⁾ noijt noemen.

1) sober. 2) zou het. 3) uitroep: Sint-Jans hooi; Sint-Jan valt op 24 Juni. 4) den boel voor den gek houden; blic = kleine visch. 5) zacht kermen. 6) op te vroolijken. 7) taartjes. 8) vleeschpastelen. 9) vlaas. 10) hoorde ik.

Platteijckens, quaertgens en pompornoelen, quant ?

Hanneken.

Hoe segdij dat ? dats immers quaet verstant ? ¹⁾

255 Tsijn pasteijkens, taerkens en roffioelen.

Lippen.

So sou ick alleenskens tverstant gevoelen ;

Maer off ick so dede, sout hem ²⁾ wel schicken ?

Hanneken.

Jaet, ³⁾ want u moeijer salder haer aff ⁴⁾ verschricken,

Om dat sij uwer siekten is ongewone ;

260 En want ghij dan sijt een eenich sone,

Sij soude u herde noij ⁵⁾ laten sterven.

Lippen.

Ick salt doen, al soud ick de peeper bederven. ⁶⁾

Hanneken.

Maer wadt ghij doet, ⁷⁾ maeckt altijt een wemoedig ⁸⁾ getier.

G. V. Veughe.

Waer sijdij Hanneken ?

Hanneken.

265 Moeijer, ick ben hier

Bij Lippen Loer ; dus moeijer en sijt niet gram.

G. V. Veughe.

Neen ick, kint.

Hanneken.

Moeijer, eenen witten bootterham

Haddick seer geerne.

Lippen.

270 Longeren en rebben ! ⁹⁾

1) dat versta je verkeerd. 2) zou het zich. 3) ja het. 4) van. 5) zeer noode. 6) peper was vroeger heel duur. 7) maar wát gij ook doet. 8) weemoedig, klagelijk. 9) uitroep : longen en ribben !

G. V. Veughe.

Compt in huijs, mijn kint, ghij sullet ¹⁾ hebben ;
Twaer schae, leet gebreck sulcke schoone spruijete.

V. Webbe.

Waer blijffdi Lippen en hebdi noch niet vuijte ? ²⁾
Mij dunckt, van uwen wercke crijch ick cleijn gebruijck. ³⁾
Lippen.

275 Och neen ick, moeijer, mijnen buijck ! mijnen buijck !
Ach mijnen buijck die doet mij al te zeere.

V. Webbe.

Sijdi dan sieck soone ?

Lippen.

Dat weet godt de heere !

Och noijt en was ick so vol sieckten gelaijen ; ⁴⁾
280 Moeijer, siedij niet mijn hoot ⁵⁾ staen draijen ?
Mij dunckt daer in wonen pijpers en bommers. ⁶⁾

V. Webbe.

Kint, u hoeft staet stille.

Lippen.

Moeijer, het draijt jommers ? ⁷⁾

Och noijt so en badt ick meerder smerte.

285 Aij mij, die milte ⁸⁾ smijt ⁹⁾ daer op mijn herte !

V. Webbe.

Smijt u de milte ?

Lippen.

Och ja, sij niet doet dan smijten.

Aij noijt so seere als mij die mieren bijten.

Mijn dermen tegen een ¹⁰⁾ vechten en sammelen. ¹¹⁾

1) zult het. 2) ben je nog niet klaar? 3) kleine winst. 4) geladen.
5) hoofd. 6) fluiters en tromslagers. 7) immers. 8) milt. 9) schudt, slaat.
10) tegen elkaar. 11) rommelen.

V. Webbe.

290 Vechten u dermen ?

Lippen.

Hoordijse niet rammelen ?

Ick sorge,¹⁾ die doot sal mij genaecken.²⁾

Moeijer, hoordij daer niet mijn lever craecken ?

Och noijt en leet ick meerder pijn !

295 Ick sal sterven.

V. Webbe.

Lieff kint, wadt mach u sijn ?

Meuchdij ijert quaets hebben ingenomen ?

Lippen.

Neen ick, moeijer, 't is mijn vande bonen gecomen.

V. Webbe.

Van de bonen, segdij ?

Lippen.

300 Ja, die niet en deugen.

V. Webbe.

En sout ghij gheenen goeijen brij meugen ?

Ick souts u coocken eenen vollen ketele.

Lippen.

Neen ick, moeijer, set mij in vaeijerkens setele,³⁾

Mij wort so cranckelijck, ick moet wat rusten.

V. Webbe.

305 Lieff kint en sou u nergens naer lusten ?⁴⁾

Segt u gebreck⁵⁾ en laetet mij weten.

Lippen.

Moeijer, ick sau gaerne vlaykens eeten

En plateijerkens wilt mij die copen, siet.

1) ik ben bang. 2) naderen. 3) vaders stoel. 4) zou je nergens zin in hebben? 5) zeg wat je ontbreekt, wat je noodig hebt.

V. Webbe.

Plateijerkens,¹⁾ kint? die en ken ick niet;

310 De eyeren sijn rondt, die de hennen leggen.

Lippen.

Goey vrou Veughe die salt u wel seggen ;

Gaet, haeltse nu rasschelijck sonder draelen.

V. Webbe.

Suldij wel sitten?

Lippen.

Ja ick.

V. Webbe.

315 Ick gaese haelen.

Och, noijt en was mijn herte so swaer!

Hou! seck,²⁾ hou! isser niemant thuijs?

G. V. Veughe.

Jaet, wie is daer?

V. Webbe.

Ick bent, goey vrou Veughe, compt t' onsent geringe.³⁾

G. V. Veughe.

320 Wadt isser te doene?

V. Webbe.

Mijn handen ick wringe!

Lippen Loer wilt sterven, noijt meerder noot.⁴⁾

G. V. Veughe.

Waer houwet hem?⁵⁾

V. Webbe.

Sijnen buijck is bijcans doot!

325 Noijt kint ter werrelt en leet meer ongemack.

1) Lippen verhaspelt weer het woord pasteykens; de moeder denkt nu, dat hij 't heeft over platte eieren. 2) zeg ik. 3) vlug. 4) nood. 5) wat scheelt hem, waar schort 't 'm?

G. V. Veughe.

Twaer best, dat ghij ginck tot meester Jan Leurequack ;
Dat is een meester, die veel consten thoont.

V. Webbe.

Ick en weet niet, waer die groote meester woont ;
Want hulpe soeck ik vroeck en laete.¹⁾

G. V. Veughe.

- 330 Hij woont hier, siet, inde rechte strate ;
Daer en is nijemant die hem helpen mach badt.²⁾

Hanneken.

Wil ick hem halen ?

V. Webbe.

Hanneken doet doch dat.

Gaen wij, ick salt u lonen, lieve gebueren.

Lippen.

- 335 Ick hope nu oock mijn querne te rueren ;³⁾
Hanneken geraijde⁴⁾ dat wel beschelijck.⁵⁾

G. V. Veughe.

Hoe vaerdij, Lippen ?

Lippen.

Och noyt so weelijck !

Mij overquam vlus een alte quaijen⁶⁾ vlage.

G. V. Veughe.

- 340 Waer lettet u,⁷⁾ Lippen ?

Lippen.

Al in mijn mage

Ende in mijnen buijck princepalijck ;⁸⁾

En hout mijn hoot !⁹⁾ mij wort so qualijck,

Ick gevoele daer wadt na mijn blase cruijpen.

1) in ieder geval. 2) beter helpen kan. 3) mijn molen te draaien, fig. mijn mondje te roeren. 4) raadde. 5) bescheidenlike = duidelijk. 6) kwade 7) scheelt het u. 8) voornamelijk. 9) En, o, mijn hoofd !

G. V. Veughe.

345 Webbe, oft ghij hem maeckte een goet suiipen¹⁾

Oft een papken, ten waer²⁾ hem niet ongesont.

Lippen.

Och, dat sou mij wel helpen inden mont.

V. Webbe.

Goey vrou Veughe, ick en cans niet, comt, wijset mij!

Meester Jan Leurequack.

Waer ist Hanneken?

Hanneken.

350 Meester, 't is hier bij;

Maer eerst voor al, so moet ick u ontsluijten:³⁾

Al gelaet hem⁴⁾ Lippen Loer seer cranck van buijten,

Hij en is vrij niet sieck, al spreeckt hij flouwe.⁵⁾

Leurequack.

Wadt ledt⁶⁾ hem dan?

Hanneken.

355 Tjan, dat hij geernne souwe

Eens lekkerlijck eeten, dwelck⁷⁾ ik hem riedt,

Dat hij hem sou sieck maecken,⁸⁾ verstadij tbediet?⁹⁾

So heeft hijt gedaen, daerna moettijt passen.¹⁰⁾

Leurequack.

Eest¹¹⁾ soo?

Hanneken.

860 Jaet, meester.

Leurequack.

So sal ick mee brassen.

1) soepje. 2) het en ware. 3) verklaren. 4) houdt zich. 5) mat, uitgeput. 6) scheelt. 7) hetwelk. 8) zich. . . . houden. 9) begrijpt gij het? 10) moet gij het inrichten. 11) is het.

Nu genoch van dien, ik hebbe tverstant.
Sijn wij schier bij 't huijs, Hanneken Leckertant?

Hanneken.

Siet, hier ist, gaen wij naerder ons tweester.¹⁾

Leurequack.

365 Goeden dach, ghij vrouwens!

V. Webbe.

Wellecomme meester!

Mijn kint wil sterven, het wert u geclaecht.²⁾

G. V. Veughe.

Meester Jan, oft ghij sijn water besaecht;³⁾

Sout ghij u dies wel dorren onderwinden?⁴⁾

Leurequack.

370 Wat segdij? waer sout ghij mijns gelijcke vinden?
Sulcken meester als ick ben en was noch noijt gebooren.
Ick besie dwater⁵⁾ wel in eenen koehooren,
Mij en roeckx,⁶⁾ krijg ick tgelt⁷⁾ rechs⁸⁾ in mijn tessche;⁹⁾
Oock besie ickt wel in een leeren flessche.

375 Meendij, dat ick geen water besien en can?

G. V. Veughe.

Ja ghij, en belght u doch niet,¹⁰⁾ goeij meester Jan!

Wij bidden, cost¹¹⁾ ghij hem gehelpen lichte.

Leurequack.

Ick sal tgebreck wel sien vuijt¹²⁾ sijnen gesichte,

Ghij en dorft mij daerom geen water togen.¹³⁾

380 Heij! laet ons sien dlock¹⁴⁾ in sijn ooggen:

1) met ons tweeën. 2) geklaagd. 3) eens bezien wilde. 4) durven doen.
5) het water. 6) het is mij onverschillig; roeckx van het werkw. roecken.
7) als ik het geld maar krijg. 8) rechts = juist. 9) tasch. 10) wees toch
niet boos. 11) kon. 12) lezen op. 13) toonen. 14) de opening, dus:
de oogappel.

Dees knecht¹⁾ en mach niet eeten erten, bonen noch loock,²⁾
 Het hout hem³⁾ al inde mage.

V. Webbe.

Meester, dat seijt hij oock.

Leurequack.

- 385 Dees knecht is zeere inden buijck gequelt ;
 Sijn dermen sijn binnen al vrempt gestelt ;
 Sij leggen gewrongen, gelijk eenen palinck leijt.

V. Webbe.

Meester Jan, 't is oock seecker⁴⁾ also hij seijt.

Leurequack.

- 390 Rassch ! haelt hem soetemelckxken en werm rijsken,⁵⁾
 Een gebraijen hoenken oft een patrijssken,
 Haelt hem taertgens, vlaijkens en pasteijkens,
 Haelt hem wittebroot en gedoopte eijkens,⁶⁾
 Haelt hem gebotert bierken voor een medecijnken,
 Braet hem kiecxkens, laet hem rijns wijnken
 Drinken, so mach sijn pijn wadt worden gestilt.

Hanneken.

- 395 Ja, ja, daer stoot ghij hem rechts daer hij vallen wilt!⁷⁾
 Lippen Loer sal nu eens varen inde feeste.

V. Webbe.

Siet, hier ist meester.

Leurequack.

Nu, met lichten geeste!⁸⁾

Set hier van als,⁹⁾ wilt u selven toeven!¹⁰⁾

Lippen.

- 400 Dees witmoespappe wil ick eerst gaan proeven,
 Op dat ick daarmede mijnen noot ontlaste.

1) jongen. 2) uien. 3) blijft liggen. 4) 't is juist zoo. 5) rijst. 6) zachte eitjes. 7) daar stuur je hem juist, waar hij wezen wil! 8) verstand. 9) alles. 10) onthalen.

G. V. Veughe.

Webbe, segt den meester, dat hij oock toetaste,
Oft hij spraeckx u schant inde taverne.¹⁾

V. Webbe.

Meestere, eedt ²⁾ oock!

Leurequack.

405 Wel vrouwe, herde ³⁾ gerne!

Dat kiecxken tast ick ane, dat leijt mij naest.⁴⁾

Lippen.

Meester, dat ghij u niet te seere en haest!

Ick moet van dien oock een beetgen ⁵⁾ behouwen.

Hanneken.

Dats goet ondersproocken.⁶⁾

Leurequack.

410 Wel zoone, in trouwen,⁷⁾

Ick en sal u den cost niet al ontvremen.

Wadt ou! desen siecken sal wel wadt innemen;

Hij werckt op sijn stucken,⁸⁾ hij haest hem te degen.

Lippen.

Die schootel is vuijtte; setse vuijtte wegen!⁹⁾

Hanneken.

415 En can Lippen niet schoon schuetten schieten? ¹⁰⁾

Lippen.

Dit gebotert bierken wil ick binnen gieten.

Aij mij! dat doet mijn mage verwarmen;

En met dat soetemelckxken spoel ick mijn dermen.

Leurequack.

En ick aen dit pasteijken, soo ick schatte.

Lippen.

Eet properlijck,¹¹⁾ meester, ontbeijt watte!¹²⁾

1) herberg. 2) eet. 3) heel. 4) dat staat mij het best aan. 5) beetje. 6) afgesproken.
7) heusch. 8) hij spant zich flink in. 9) uit den weg, op zij. 10) niet netjes
van alles naar binnen laten glijden? 11) kalmpjes aan, netjes. 12) wacht even

Ick moet van die spijsse oock eeten mede.

Leurequack.

Ick sal beijen ¹⁾ also ons koeije dede.

Hanneken.

Lippen vreest te verliezen sijn paertgen.²⁾

Lippen.

Nu aen dees vlajen en aen dit taertgen!

425 Mijñ bloet verblijt hem ³⁾ tot in mijn teenkens.

Leurequack.

Hout daer,⁴⁾ Lippen! Cnaecht aan die beenkens!

Lippen.

Neen meester, tvleijssken sal mij oock wel smaecken.

Hanneken.

Siet, hoe vol steeckt Lippen bij sijn caecken!

Vrij, knecht, krijget oppe,⁵⁾ waerom soudet sparen?

V. Webbe.

430 Och! nu sal alle mijn potgelt qualijk varen,

Dat ick lange so wijselijck so gespaert hebbe.

G. V. Veughe.

Ick heb u wel lange geseijt, Vrecke Webbe!

Dat ghij daermede so sout varen in inde.⁶⁾

Ghij gaeft veel te groven cost uwen kinde;

435 Nu en valt u ⁷⁾ int leste niet dan tegenspoet.

Lippen.

Aij mij! dees pasteijbrocxkens sijn oock seer goet

Ende dit rijñswijnken mijn herte verblijt.

V. Webbe.

Betert het niet, mijn soone?

Lippen.

Jaet, moeijer, metter tijt.⁸⁾

1) wachten. 2) part, deel. 3) verheugt zich. 4) asjeblijft. 5) maak het op. 6) einde. 7) overkomt u. 8) langzaam aan.

Hanneken.

440 Hij swemt in vreuchden als een enddekuijckentgen.¹⁾

Lippen.

Moeijer, hou!

V. Webbe.

Wadt ist kint?

Lippen.

O suijckertgen,²⁾ suijckertgen

Geeft mij voor die bitterheijt in mijn kele!

V. Webbe.

445 Lieff Lippen, zone, ghij eet so vele;
Ick en siet niet, waer ickt al halen sal.

Lippen.

Lieff moeijer, die sieckte verteret³⁾ al.

Leurequack.

Ja, so doende soudij noch veel behoeven!

Wadt segdij doch van dese jonge boeven,

450 Weeten sijt⁴⁾ haer⁵⁾ ouders niet aff te strijen?
Gans doot,⁶⁾ ick en saechs niet langer te lijen.⁷⁾
Hou, Lippen Loer, ick wil u noch badt⁸⁾ verheugen.
En soudij geen berckestruijven⁹⁾ meugen?
Ghij souter fraij¹⁰⁾ aff worden en heel gesont.

Lippen.

455 Moeijer, ick moet berckestruijven eeten terstont,
Meester Jan Leurequack heeftet gesproocken.

V. Webbe.

Wat cost is datte?

1) eendekuijckentje. 2) suikertje. 3) verteert het. 4) zij het. 5) hun.
6) bastaardvloek: God's (Christus') dood. 7) ik kan het niet langer aanzien. 8) beter. 9) Zie de proloog, vers 24. 10) opgewekt, frisch.

Leurequack.

Ick salt wel coocken.

Geefft mij eenen bessem, dat ick mach¹⁾ stoocken tvier.

460 Sedt ditte²⁾ wech en gaet altsaemen van hier.

Ick en wil mijn conste niemant leeren.

Nu Lippen, ghij sult u gaen ommekeeren ;

Doet uwen rock vuijte, ghij leves³⁾ te sachttere.⁴⁾

Lippen.

Hoe, sal ick berckenstruijff eeten van achtere?

Leurequack.

465 Men sal u wadt strijcken tegent vercoelen.

Lippen.

Ist oock goeijen cost ?

Leurequack.

Dat suldijs wel gevoelen.

Her ! her ! Lippen, eet nu leckernije !⁵⁾

Lippen.

Aij mij ! lijeff⁶⁾ meester ! wat maeckt ghije ?⁷⁾

Leurequack.

470 Tsijn die berckenstruijven, die ick u bieck.⁸⁾

Lippen.

Aij mij ! meester Jan, ick en ben niet sieck !

Wech, wech met uwen berckenstruijven !

Leurequack.

So salmen dees jonge boeven huijven⁹⁾

Die haer ouders aldus willen bedrieghen.

Lippen.

475 Ick en sals¹⁰⁾ niet meer doen.

1) kan. 2) dit ; L. bedoelt het eetgerei. 3) leeft. 4) deste zachter. 5) L. geeft Lippen ransel met de berkentakjes. 6) lief. 7) wat doet gij ? 8) bakte. 9) bedotten, letterlijk : een huif, een kap over de oogen schuiven. 10) zal het.

Leurequack,
Suldij noch liegen?

Lippen.

Neen ick lieff meester, laet mij nu gaen.

Leurequack.

„Neen ick, lieff meester?“¹⁾ siet, dat ghij u niet en
maeckt meer sieck.

Lippen.

Neen, meester, dats gedaen.

Leurequack.

480 Adieu, Lippen, peijnst om die morgensoppe!²⁾

Lippen.

Wadt ou! die leckere beetgens comen mij suerlijck oppe.

Ja, berckenstruijven! ick en salt niet vergeten.

Ontbeijt,³⁾ Hanneken Leckertant moetse oock eeten,

Dat sal mijn pijn wadt doen versoeten.

485 Hij compt hier gaende op sijn voeten,
Ick weet wel, hij heeft naer grooten lost.⁴⁾

Hanneken.

Wel, Lippen, hoe sijdij gevaren?

Lippen.

Noijt beteren cost!

Sij soude u goet⁵⁾ sijn, want ghij sijt teere.

Hanneken.

490 So sal ick se oock eeten, wilt Ghodt den heere!
Ick salder mijn moeijer om gaen senden.

Lippen.

Ja, maer ghij sult een roeij⁶⁾ vinden op u lenden;

1) L. bauwt Lippen na. 2) soep. 3) wacht. 4) lust. 5) goed voor u. 6) roede.

Ick en begeer niet meer alsulcken hindere.

Hanneken.

Wadt segdij, Lippen ?

Lippen.

495 Mijn moeijer compt¹⁾ gindere ;

Haer verlangt zeere, hoet met mij mach wesen.

V. Webbe.

Wel Lippen, hoe ist ?

Lippen.

Moeijer, al genesen !

Die berckenstruijven maecken mij gesont en vet.

V. Webbe.

500 Ick salsse u oock noch coocken altemet.

Als u eenich pijn sou meugen deeren.

Lippen.

Tjans hoij,²⁾ ick en soude niet meer begeeren ;

Ick sal liever boonen eeten en seer spinnen.

V. Webbe.

Nu laet ons in huijs gaen en dwerck beginnen.

505 Wel, gaet voort, hadde ick nu goeij avontuere.³⁾

Goey Vrou Veughe.

Om berckenstruijffen loop ick nu rasch duere ;⁴⁾

'T is verloren, mijn kint moet hebben sijn gemack.⁵⁾

Ick heb geen geluck ; hier compt meester Jan Leurquack !

Meester Jan, compt, gaet met mij sonder toeven en beijen ;⁶⁾

510 Ghij moet Hanneken berckenstruijven bereijen,

So⁷⁾ ghij voor Lippen Loer deet, verstadijt⁸⁾ wel ?

1) komt. 2) zie vers 239. 3) geluk, voordeel. 4) door ; loop ik hier en daar en overal. 5) genoegen. 6) beiden, wachten. 7) zooals. 8) verstaat gij het.

Leurequack.

Ick wil hem geerne verwermen sijn vel ;

Maer ghij en mostet ¹⁾ niet sien, dus gaet wat wech dan !

G. V. Veughe.

Gheerne, in trouwen.

Hanneken.

515 Wellecomme, meester Jan.

Leurequack.

Gherass ! haelt mij eenen bessem, doet mijn beheet ! ²⁾

En doet uwen rock vuijt en u ondercleet !

Wij sullen gaen speelen een vremde cluijte.

Hanneken.

Daer is den bessem, mijn cleeren doe ick vuijte ;

520 Coockt nu berckenstruijven, thoont u practijken !

Leurequack.

Nu sal ick u rugge gaen bestrijcken,

So dat ghij sult lachen als een huerpaert. ³⁾

Hanneken.

Aij mij ! meester, wadt doedij ? ⁴⁾

Leurequack.

Sijt niet vervaert ; ⁵⁾

525 Ick sal u noch al beter hebben vrij.

Hanneken.

Aij mij ! aij mij ! meester, waerom sladij mij ?

Sijn dat de berckenstruijven ? tsijn een goet jaer ! ⁶⁾

G. V. Veughe.

Ontbeijt ! ⁷⁾ wel wat schreijen hoor ick daer ?

1) moest het. 2) gebod. 3) met een gehuurd paard nam men het zoo nauw niet. 4) doet gij. 5) bevreesd. 6) dat is ook wat moois ! 7) Wacht 's even !

- Is dat niet Hanneken Leckertant, die daer weent ?
 530 Hoe ? sijn dat de berckenstruijven, die ghij meent ?
 Ja, meester Jan, dat sal u veel meer kosten ook :
 Hout datte en datte !¹⁾ Hoe smaectt u dat vuijstloock ?²⁾
Hanneken.
 Moeijer, hij heeft mij al met roeijen³⁾ gehouwen.
G. V. Veughe.
 Daer voor sal hij stockvisch sonder botter cnouwen.⁴⁾
 535 Hout dat en datte !⁵⁾
Leurequack.
 Och, 't is genoch, hout stille !
Hanneken.
 Moeijer, smijt stijff !⁶⁾
Leurequack.
 Och ick deet om beters wille !
 Hout oppe, hout oppe ! wildij mij vermoorden ?

V. Webbe.
 540 Wel vrou Veughe ! vichten,⁷⁾ met veel woorden ?
 Mij dunckt, jaesij ;⁸⁾ ick en weet wadt bedien mach.⁹⁾
Lippen.
 Siet, meester Jan Leurequack sidt oock inden slach ;
 Al is hij loos en schalck, hij wordt ook verdult.¹⁰⁾
Hanneken.
 Ja, Lippen Loer, dat is al u schult.
Lippen.
 545 Hebben u die berckenstruijven qualijck getoeft ?¹¹⁾
Hanneken.
 Dat weet ghij wel.

1) hier slaat de moeder den dokter. 2) schertsende naam voor stompen.
 3) roeden. 4) knauwen. 5) zij slaat opnieuw. 6) sla er fiink op ! 7) vechten.
 8) ja zij (is het). 9) ik weet niet, wat dat beduiden kan. 10) dwaas.
 11) kwalijk bekomen.

Lippen.

Ick hebs oock geproeft,

Dus gaewij¹⁾ even swaer geladen naer tstede.²⁾

V. Webbe.

Hout, goey vrou Veughe, geeft vrede, geeft vrede !

550 Laet u gespreecken;³⁾ hoe hebdijt⁴⁾ aldus gemaect ?

Leurequack.

Aij mij ! ick ben ommers vuijten druppe geraect.⁵⁾

G. V. Veughe.

Leert noch der lieden kinderen castijen!⁶⁾

Leurequack.

Voorwaer, Leckertant sou hem dickwijls wel lijen⁷⁾

Met bonen, gaeffdij hem op sijn rebben

555 Berckenstruijven, als hij wadt leckers wil hebben;

Ick wedde, 't sou een kint werden ten inde.⁸⁾

G. V. Veughe.

Wijse, discrete, notabele, geminde,⁹⁾

Lippen.

Hier mede uwen oorloff,¹⁰⁾

V. Webbe.

Soot best betaempt,

Lippen.

560 Nemen wij, Violierkens,¹¹⁾ vuijt jonsten versaempt.¹²⁾

FINIS

Is gespeelt bij die Violieren van Antwerpen indie feeste der Lelijen¹³⁾ in Diest a° 1541 en hebben den oppersten prijs gehadt.

Fecit¹⁴⁾ Jan vanden Berge.

1) gaan wij. 2) in dezelfde omstandigheden. 3) wees voor rede vatbaar. 4) heb dij 't = hebt gij het. 5) eigenlijk in de druppen laten = in den steek laten. 6) kastijden. 7) hem lijen = zich tevredenstellen. 8) ten slotte. 9) Nu het stuk afgeloopen is, spreken de spelers tot het publiek. 10) afscheid. 11) leden van de Violieren. 12) Uit vreugde vereenigd. 13) De Kamer De Lelybloem met het devies: Reyn bloeme. 14) lett. : hij heeft het gemaakt.

Bij de N.V. JOH. YKEMA'S Uitgevers M^{ij}. verschijnt :

Joh. Vorrink, Levens en Verhalen uit de Nederlandsche Letteren, met portretten, handschriften en toelichtingen omtrent de verschillende stroomingen.

I. Van Bernlef tot van Haren.

II. Van Wolff-Bekker en Deken tot Timmermans.

Nederlandsche Schrifturen van de Middeleeuwen tot Heden, uitgegeven met inleiding, aantekeningen en prenten door Joh. Vorrink.

I. *Jan van den Berge*, een esbatement van Hanneken Leckertant.

II. *Carel van Mander*, Keur van Levens uit Het Schilder-Boeck.

III. *Michiel de Swaen*, Klucht van De verheerlijckte Schoenlappers.

Gaat ter perse :

IV. *Johan van Heemskerck*, Batavische Arcadia.

V. *Gerbrand Adriaensz. Bredero*, Klucht van de Koe.

VI. *Joost van den Vondel*, Amsterdam bezongen.

Volgende deeltjes zijn in voorbereiding.

200870_031

berg051hann01

Hanneken Leckertant